

**KENYATAAN AKHBAR
OLEH KETUA AUDIT NEGARA**

BERKENAAN:

**LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA MENGENAI
PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI DAN AGENSI NEGERI
SERTA PENGAUDITAN PEMATUHAN JABATAN/AGENSI
NEGERI TERENGGANU TAHUN 2020**

1. Pengauditan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri dilaksanakan selaras dengan Seksyen 5(1)(a) Akta Audit 1957 yang menghendaki Ketua Audit Negara mengaudit akaun Persekutuan dan negeri. Perkara 107(1) Perlembagaan Persekutuan menghendaki Ketua Audit Negara mengemukakan laporannya kepada kebawah Duli Yang Maha Mulia (KDYMM) Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong yang hendaklah menyebabkan laporan itu dibentangkan di hadapan Dewan Rakyat. Berdasarkan Perkara 107 (2) pula, Laporan Ketua Audit Negara (LKAN) mengenai sesuatu negeri hendaklah dikemukakan kepada Sultan/Raja atau Yang di-Pertua Negeri berkenaan yang hendaklah menyebabkan laporan tersebut dibentangkan di hadapan Dewan Undangan Negeri itu.
2. LKAN Mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri dan Agensi Negeri serta Pengauditan Pematuhan Jabatan/Agensi Negeri Terengganu Tahun 2020 telah dibentangkan dalam Dewan Rakyat pada 2 Disember 2021. LKAN ini dibentangkan setelah diperkenankan

oleh Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong. Seterusnya, LKAN ini akan dibentangkan di hadapan Dewan Undangan Negeri Terengganu pada 21 Mac 2022, setelah diperkenankan oleh Kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan Terengganu.

3. LKAN pada kali ini antara lainnya mengandungi perkara-perkara penting seperti berikut:

3.1. Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri dan Agensi Negeri serta Pengauditan Pematuhan Jabatan/Agensi Negeri Terengganu Tahun 2020

3.1.1. Pengesahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

Pengauditan yang dijalankan mendapati Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Terengganu bagi tahun berakhir 31 Disember 2020 telah diberi Pendapat Tanpa Teguran dengan Perenggan Hal-hal Lain. Secara keseluruhannya, penyata kewangan tersebut menunjukkan gambaran yang benar dan saksama tentang kedudukan kewangan Kerajaan negeri dan rekod perakaunan telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini. Bagaimanapun, dua perkara dibangkitkan dalam perenggan Hal-hal Lain di Sijil Ketua Audit Negara seperti berikut:

- a. Penyata Penyesuaian Bank perlu disediakan secara berkala, disemak dan mengambil tindakan terhadap *unreconcile item* dengan segera. Pelarasan perlu dibuat dengan sewajarnya supaya baki Wang Tunai yang dilaporkan dalam penyata kewangan adalah tepat; dan

- b. menambah baik kawalan dalaman pengurusan pembayaran yang menjadi punca utama peningkatan bayaran di bawah Arahan Perbendaharaan 58(a) setiap tahun. Bil tuntutan hendaklah dikemukakan dengan segera selepas sesuatu perolehan dibuat dan dibayar dalam tempoh 14 hari dari tarikh ianya diterima dengan lengkap dan sempurna selaras dengan Arahan Perbendaharaan 103(a).

3.1.2. Analisis Kewangan Kerajaan Negeri

- a. Secara keseluruhannya, kedudukan kewangan Kerajaan negeri adalah stabil. Baki terkumpul Kumpulan Wang Disatukan pada akhir tahun 2020 adalah berjumlah RM466.20 juta, iaitu menurun sebanyak RM131.36 juta berbanding RM597.56 juta pada akhir tahun 2019.
- b. Akaun Hasil Disatukan menunjukkan defisit semasa berjumlah RM54 juta. Kutipan hasil menurun sebanyak RM927.49 juta atau 36.2% menjadi RM1.633 bilion berbanding RM2.561 bilion pada tahun 2019.
- c. Perbelanjaan mengurus (sebelum pindahan kepada Kumpulan Wang Pembangunan) Kerajaan negeri pada tahun 2020 berjumlah RM1.187 bilion, menurun sebanyak RM394.84 juta atau 25% berbanding RM1.582 bilion pada tahun 2019.
- d. Baki Akaun Hasil Disatukan bagi tahun kewangan 2020 mencatatkan lebihan sejumlah RM203.36 juta berbanding RM257.36 juta pada tahun 2019.
- e. Prestasi perbelanjaan dan pelaksanaan projek pembangunan Kerajaan negeri pada tahun 2020 adalah baik, iaitu sejumlah

RM605.80 juta atau 86.6% telah dibelanjakan berbanding RM699.29 juta peruntukan yang diluluskan. Sebanyak 4,426 projek telah dirancang, yang mana 4,294 projek (97%) telah disiapkan sepenuhnya, 52 projek (1.2%) sedang dilaksanakan dan 80 projek (1.8%) belum dimulakan.

- f. Baki Pinjaman Boleh Dituntut menurun sebanyak RM11.67 juta atau 6.2% daripada RM189.20 juta pada tahun 2019 kepada RM177.53 juta pada tahun 2020. Tunggakan Bayaran Balik Pinjaman Boleh Dituntut menurun sebanyak RM5 juta atau 8% daripada RM62.35 juta pada tahun 2019 kepada RM57.35 juta pada tahun 2020.
- g. Jumlah Hutang Awam menurun sebanyak RM30.01 juta atau 9.7% menjadi RM279.97 juta berbanding RM309.98 juta pada tahun 2019. Tunggakan bayaran balik Hutang Awam oleh Kerajaan negeri meningkat sebanyak RM3.39 juta atau 10.1% menjadi RM37.08 juta berbanding RM33.69 juta pada tahun 2019.

3.1.3. Penyerahan, Pengesahan, Pembentangan Penyata Kewangan dan Prestasi Kewangan Agensi Negeri

- a. Mengikut Seksyen 5(1)(c), Akta Audit 1957, Ketua Audit Negara mempunyai kuasa untuk mengaudit penyata kewangan agensi negeri iaitu Badan Berkanun Negeri (BBN), Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) dan Majlis Agama Islam (MAI). Objektif pengauditan adalah untuk memberikan pendapat terhadap penyata kewangan agensi negeri sama ada penyata ini menggambarkan kedudukan yang benar dan saksama serta rekod perakaunan yang berkaitan telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.

- b. Setakat 31 Ogos 2021, sebanyak tujuh BBN dan tujuh PBT serta satu MAI telah mengemukakan penyata kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2020 untuk diaudit. Satu agensi negeri lagi masih belum mengemukakan penyata kewangan tahun 2020 untuk diaudit iaitu Lembaga Tabung Amanah Warisan Negeri Terengganu.
- c. Bagi penyata kewangan tahun 2020, hanya tiga penyata kewangan agensi yang telah disahkan setakat 31 Ogos 2021 iaitu Yayasan Islam Terengganu dan Majlis Perbandaran Dungun yang diberikan Sijil Ketua Audit Negara dengan Pendapat Tanpa Teguran. Lembaga Muzium Negeri Terengganu pula diberikan Sijil Ketua Audit Negara Pendapat Tanpa Teguran dengan perenggan Penegasan Perkara (Emphasis of Matter). Manakala 12 penyata kewangan agensi negeri yang lain masih dalam proses pengauditan semasa LKAN dimuktamadkan.

3.1.4. Pengauditan Pematuhan

- a. Pengauditan pematuhan menggunakan pendekatan 3P1K, iaitu mengenal pasti elemen pembaziran, pemborosan, pembayaran tidak teratur dan kerugian wang awam. Pengauditan pematuhan jabatan/agensi negeri yang dilaksanakan melibatkan empat pejabat seperti berikut:
  - i. **Pengurusan Pembayaran di Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri (Bahagian Kerajaan Tempatan)**
    - Bil elektrik terlebih bayar sejumlah RM133,049.

ii. Pengurusan Aset Alih di Jabatan Pertanian Negeri Terengganu

- Mesin *Autoclave* dan Kabinet *Laminar Flow* bernilai RM91,800 tidak digunakan.
- Kehilangan aset alih Kerajaan bernilai RM55,129.

iii. Pengurusan terimaan dan deposit di Pejabat Perikanan Negeri Terengganu (PPT)

- Hasil lesen tahunan Sistem Kultur Laut tidak dikutip berjumlah RM2,615 bagi tahun 2020.
- Deposit bagi permit Sistem Kultur Laut tidak dikutip sejumlah RM45,528 dan terkurang kutip sejumlah RM2,279.

iv. Perolehan secara pembelian terus dan sebut harga di Majlis Daerah Besut

- Perolehan bekalan dan kerja dipecah kecil.

4. Semua pegawai pengawal/ketua jabatan yang berkenaan telah dimaklumkan terlebih dahulu mengenai perkara yang dilaporkan dalam Laporan Ketua Audit Negara untuk tujuan pengesahan. Mesyuarat Penutup juga telah diadakan bagi tujuan membincangkan penemuan Audit dan mendapatkan penjelasan serta maklum balas terhadap isu-isu berbangkit. Jabatan Audit Negara juga telah mengemukakan 17 syor Audit dalam LKAN Penyata Kewangan Kerajaan Negeri dan Agensi Negeri serta Pengauditan Pematuhan Jabatan/Agensi Negeri Terengganu Tahun 2020.

5. LKAN ini akan dibentangkan di Dewan Undangan Negeri Terengganu pada 21 Mac 2022. Oleh itu, LKAN ini akan dimuat naik di laman web Jabatan Audit Negara pada tarikh yang sama. Orang awam boleh melayarinya di alamat <http://www.audit.gov.my> mulai 21 Mac 2022 selepas jam 2.00 petang. Sebarang pertanyaan lanjut/pandangan mengenai Laporan tersebut bolehlah dialamatkan kepada jbaudit@audit.gov.my.

Ketua Audit Negara

21 Mac 2022

18 Syaaban 1443H